

UKRATKO

KRŠĆANSKI
ŽIVOT

Brak & apostolski celibat

Bog stvara nova srca da gore i
obasjavaju svijet

Gerard Jiménez Clopés i Andrés Cárdenas Matute

BRAK I APOSTOLSKI CELIBAT

BOG STVARA NOVA SRCA DA GORE I OBASJAVAJU SVIJET

www.opusdei.org

Contents

- Nastat će nova srca: Brak i apostolski celibat (I)
- Da bi dali svjetlo, trebamo gorjeti: Brak i apostolski celibat (II)

Nastat će nova srca: Brak i apostolski celibat (I)

Jesu li muškarci i žene koji su hodali s Isusom tijekom njegova vremena na zemlji ikada zamislili, u tim godinama, da će jednog dana morati nastaviti živjeti bez Njega? Kad su ga vidjeli kako umire na križu, jesu li uopće slutili kako će, u njegovoj odsutnosti, nastaviti kroz sve godine koje su još pred njima? Prije ili kasnije, morali su se suočiti s takvim mislima. Možda su zato toliko željeli zadržati svaki trenutak. Veronika pokušava uhvatiti crte Kristova lica na tkanini; Djeвица Marija, Marija Magdalena i sveti Ivan, tik uz njega, utiskuju svaku Isusovu riječ i gestu u svoja srca. I drugi su apostoli možda pokušali sačuvati te trenutke, promatrajući ih izdaleka, bojeći se da ih netko ne prepozna. Rastanak je za sve njih bio bolan, jer nikada nije lako oprostiti se od nekoga koga volimo.

Zatim, tri dana nakon njegove smrti, Isus se vratio. Možemo zamisliti radost apostola. Možda se ponovno zapalila nada, ovaj put jača, da bi sada mogli ostati s Učiteljem do kraja života. Bili su sigurni da On više neće otići. Čini se da njegovi susreti s učenicima iz Emausa, Marijom Magdalenom i drugima upućuju upravo na to. Ostani s nama (Lk 24,29), mole učenici koji su ga susreli na putu iz Jeruzalema. Ali na različite načine, Gospodin od njih traži da se ne drže za Njega. Ne zadržavaj se sa mnom (Iv 20,17), poručuje Mariji Magdaleni; i iščeznuo je (Lk 24,31) iz prisutnosti učenika iz Emausa. Nakon što je apostolima dao svoj posljednji nauk, čini se da ovaj put doista odlazi: rasta se od njih i uznesen bi na nebo. (Lk 24,51).

Kako možemo razumjeti ovo odvajanje, koje je sam Isus prorekao i htio? Kako to možemo razumjeti sada kada On više nije vezan vremenom i prostorom? Uskrsli Isus mogao je ući u zaključanu kuću, hodati pokraj svojih učenika, a da ga nitko ne prepozna i nestati u trenutku. Više nije bilo udaljenosti koja Ga je dijelila od njegovih bližnjih, nije bilo zidova koji bi spriječili njegovu prisutnost. Mogao je biti gdje god je htio, s kim god je htio, kad god je htio. A ipak On odlučuje otići. Upravo kad Ga ništa nije moglo zadržati, upravo kada se pojavi bez ograničenja, On odlučuje uzaći na nebo. Ovaj neočekivani izbor otkriva još dublju misteriju: njegovu želju da nas nauči voljeti na nov način.

Novi način ljubavi

Vjerojatno smo i mi u nekom trenutku zamislili kako je moralo biti uzbudljivo izravno vidjeti i čuti Isusa, živjeti u njegovo vrijeme, osjetiti ga fizički blizu. Možda nam je, poput svetog Josemarije, kroz glavu prošla misao: „Gospodine, samo te želim zagrliti!“ [1] Poput učenika na dan Uzašašća, čeznemo razumjeti značenje njegova odlaska. Možda su se prisjetili onoga što im je Isus ranije rekao: Kad odem i pripremam vam mjesto, opet ću se vratiti i uzeti vas k sebi da i vi budete gdje sam ja (Iv 14,3). Sam Isus im je rekao da će ovo odvajanje njih - i nas -

odvući na bolje mjesto, i ovaj put, na mjesto koje će biti konačno. On "ide pred nama k Ocu, uspinje se u visine Božje i poziva nas da ga slijedimo." [2] Začudo, njegova odsutnost postaje poput magneta, sprječava nas da se smjestimo ovdje i vuče nas postojano prema našoj pravoj sudbini, konačnom susretu s Isusom.

Prvi muškarci i žene koji su slijedili uskrslog Gospodina morali su naučiti nešto sasvim novo, nešto što nitko prije njih nije morao učiniti: voljeti živu osobu, imati stvarni odnos s Njim u sadašnjosti, a da Ga nemaju fizički blizu sebe. Morali su otkriti nove načine komunikacije i izražavanja ljubavi. Kristovo uzašašće na nebo otvara, za sve nas, novi način ljubavi. Učenici su bili prvi koji su iskusili stvarnost koja sada definira kršćanski život za sve nas. Jer Isusa ne možemo voljeti na potpuno isti način na koji volimo nekoga fizički prisutnog. Na primjer, naša su osjetila zbunjena pred njegovom stvarnom prisutnošću u Euharistiji: „Vid, opip i okus varaju se“, podsjeća nas sveti Toma Akvinski.[3] Ovo je čudan način za rast intimnosti s nekim! U početku se može činiti nedostatnim. Zato zahtijeva preodgoj osjetila, proces koji nije ni trenutačan ni jednostavan. "Ah, tko me može izliječiti?" napisao je sveti Ivan od Križa, koji je – kao i svi vjernici – iskusio taj proces neprestanog učenja. "Predaj mi se sada istinski; nemoj mi više slati glasnike, jer mi oni ne mogu reći ono što žudim čuti."[4]

Naučiti uspostaviti odnos s Bogom koji se otkriva, a ipak ostaje skriven nije posao jednog dana, niti je to zadatak koji možemo sami izvršiti. Sami su apostoli od samog početka trebali posebnu pomoć da uđu u taj novi način spoznaje i ljubavi. Isus je obećao tu pomoć u Duhu Svetom, jer On je taj koji im "objavljuje uskrsloga Gospodina, podsjeća na njegovu riječ i otvara im um za razumijevanje njegove smrti i uskrsnuća. On čini prisutnim Kristovo otajstvo (...) da ih dovede u zajedništvo s Bogom."[5]

Zato u poznatoj kršćanskoj pjesmi molimo Duha Svetoga da probudi naša duhovna osjetila: "Dođi, Duše Stvoritelju, pohodi duše svojih vjernika i ispuni božanskom milošću srca koja si stvorio. (...) Raspali naša osjetila svojim svjetlom, izlij svoju ljubav u naša srca i uz svoju postojanu pomoć ojačaj naše slabo tijelo."[6]

Sveci, i oženjeni i oni u celibatu, naučili su to

Svi kršćani - neoženjeni i oženjeni, mladi i stari, svećenici i laici - trebaju naučiti umijeće da dopustimo da nas privuče Bog koji se otkriva i skriva na poseban način. Možda je kod onih koji su primili dar celibata ili onih koji su samci jasnije vidljiva ta potreba da nauče ljubiti kroz vjeru. Njihovi su životi također stvoreni za davanje i primanje ljubavi, ali im nedostaje fizička prisutnost druge osobe s kojom bi dijelili svoje svakodnevno postojanje i intimu. Ipak, čak i u bračnom životu, samo Isus Krist može u potpunosti zadovoljiti duboku potrebu svakog supružnika za ljubavlju. U oba slučaja, kao i kod prvih učenika, Duh Sveti je taj koji omogućuje ovu preobrazbu.

Eduardo Ortiz de Landázuri, [7] liječnik i supernumerarij Opusa Dei, oženjen Laurom Buscom, jednom je rekao da je od svetog Josemarije naučio prije svega dvije stvari: voljeti svaku osobu – sa svim njezinim uobičajenim nedostacima i ograničenjima – jer je svaku od njih vidio kao dijete Božje; i otkriti u uobičajenim aktivnostima svakodnevnog života nadnaravnu, duhovnu, božansku dubinu.[8] I jedno i drugo zahtijeva gledanje izvan površine, onkraj onoga što nam se

pojavljuje pred očima, i shvaćanje prave vrijednosti ljudi, pa čak i u najmanjim stvarima. "Ljudi imaju plošni pogled na život, prionuo uz zemlju, dvodimenzionalan. - Kad budeš živio nadnaravnim životom, dobit ćeš od Boga treću dimenziju: visinu i s njom reljef, težinu i obujam."[9]

Taj novi način sagledavanja stvarnosti posebno je važan u teškim trenucima. Godinama kasnije, nakon što mu je dijagnosticiran rak, Eduardo je pisao o svom iskustvu bolesti u lokalnim novinama. Nakon što je pročitao njegovo svjedočanstvo, drugi pacijent — ateist — napisao mu je pismo u kojem mu se zahvalio i ispričao koliko je bio duboko dirnut. Eduardo je odgovorio: "Možete biti sigurni da sam, kao liječnik, potpuno uvjeren da Gospodin uvijek postavlja svoj šator uz bolesnike. On im čini veliko dobro. Njihove uši postaju osjetljivije i njihov vid dublji."[10]

Sveci su veliki majstori suptilnih Božjih znakova i oni koji su najbolje naučili vidjeti, razumjeti i voljeti na ovaj novi način. Sveti Josemaría naučio je zamjećivati Božju prisutnost čak i u stvarima koje se mogu činiti posve uobičajenima. Dok je bio tinejdžer, pogled na otiske stopala koje su u snijegu ostavili neki karmelićani zapalio je plamen njegova poziva. U svojim ranim svećeničkim godinama, živeći s vrlo malo, usudio se zamoliti svog anđela čuvara da ga ujutro probudi. Kasnije, tijekom Španjolskog građanskog rata, izašao je iz dubokog unutarnjeg nemira kada je, pronašavši drvenu ružu — dio oltarne pale uništene crkve — shvatio da mora nastaviti putem koji mu je Bog odredio. Još kasnije, odrastajući u tom načinu gledanja, ispunit će svoj dom predmetima koji su budili osjećaj Božje prisutnosti, ovog novog načina komunikacije s Isusom.

Sveci su naučili biti vođeni i voljeti kroz svoja duhovna osjetila. A njihova misija sada je "probuditi želju za Bogom u onima koji imaju milost da im se približe."[11]

Proces koji uzima u obzir naše slabosti

Kad je Isus uzašao na nebo i poslao svoga Duha da na novi način bude sa svakim od nas do svršetka svijeta (Mt 28,20), što nam je točno nudio? Što je to što nam On i danas nudi?

Isus zna koliko nam je teško upoznati ga i ljubiti ga. Nemamo velikog svećenika koji nije u stanju suosjećati s našim slabostima, kaže sveti Pavao (Heb 4,15). Isus zna da je čežnja za zajedništvom koja živi u svakome od nas ranjena grijehom. Zato tako često djelujemo slijepo, vođeni lažnim očekivanjima ili iskrivljenim osjećajem vlastite vrijednosti. Duh Sveti dolazi iscijeliti ovu čežnju za davanjem i primanjem ljubavi, kako kod samaca tako i kod oženjenih. Bog dolazi da nam pomogne pronaći pravi izvor života, samoga sebe: „On žeda da čovjek žeda za njim.”[12]

Duh kojeg je poslao Krist dolazi kako bi učenicima vratio sposobnost da ga upoznaju i ljube, čak i koristeći se, povremeno, samim svojim grijesima. Petar, na primjer, uči da njegova izdaja nema posljednju riječ i da mu ne mora zamagliti vid ili otvrdnuti srce. Isus je taj koji oživljava njegov život izvlačeći duboku ljubav iz njegova srca, pitajući ga: Ljubiš li me?, a zatim mu još jednom povjerava poslanje: Pasi ovce moje (Iv 21,17).

Kristovo uskrsnuće i silazak Duha Svetoga na Pedesetnicu podsjećaju nas da možemo primiti oganj koji nam omogućuje spoznati i voljeti na novi način bez obzira koliko godina imamo ili što se dogodilo u našim životima. Ernesto Cofiño, [13] na primjer, već je imao više od pedeset godina kada se odlučio dublje otvoriti djelovanju Duha Svetoga. Njegova je supruga primijetila da se nešto u njemu promijenilo i, možda da bi potaknula tu preobrazbu, rekla je svećeniku koji je Ernestu duhovno pomagao: „Ne znam što ste učinili s mojim mužem... ali to je prekrasno!”[14]

Ova ponuda od Gospodina, koja je milost, dostupna je “svima onima koji imaju veliko srce, iako su njihove slabosti možda bile prilično velike.”[15]

Snaga koju možemo oblikovati zajedno s Bogom

Nakon što smo ispunjeni Duhom Svetim, Gospodin nas šalje u misije na mnogo različitih načina. On šalje Mariju Magdalenu da navijesti apostolima da je On uskrsnuo; On šalje apostole da naviještaju Evanđelje cijelom svijetu; možemo zamisliti Martu, Mariju i Lazara kao modele primanja Krista u svoj dom. Svaki je svetac izraz ljubavi, vođen Božjom ljubavlju. Ova podatnost ili fleksibilnost naše sposobnosti ljubavi prirodna je karakteristika ljudske osobe koju Gospodin jača. Zahvaljujući našoj slobodi, ne robujemo svojim nagonima kao životinje; nego smo sposobni birati što ćemo voljeti, koliko ćemo voljeti i kako ćemo voljeti.

Za bračne parove ova fleksibilnost omogućuje im da oblikuju svoj bračni život u skladu s različitim fazama života. Ljubav doživljena na početku udvaranja s vremenom, s roditeljstvom, poprima nove nijanse i može nastaviti rasti dok prolaze kroz trenutke radosti i trenutke krize. Kada je Božja ljubav u srcu tog projekta, brak nalazi i sidro i neiscrpan izvor ljubavi i života. Tomás Alvira, [16] kasno u svom životu, jednom se obratio grupi baka i djedova i, oslanjajući se na vlastito iskustvo, rekao: "Što je sedamdeset ili osamdeset godina u usporedbi s vječnošću? Ništa. Rečeno je da je, u usporedbi s vječnošću, svaka osoba uvijek mlada. Šesnaestogodišnji ili osamnaestogodišnji dječak, s dobro razvijenim mišićima, osjeća se mladim kada starijoj osobi pomaže ustati ili nositi nešto. Starija osoba možda nema fizičku snagu za takve stvari, ali može imati snažan duh, osjećati se duhovno mladom i pomoći mladima, našim unucima, otvarajući im puteve i pokazujući im dobre puteve koje znaju iz iskustva.”[17] Na taj način ljudi svih dobi otkrivaju svoj vlastiti način ljubavi, nadahnut Duhom Svetim, koji održava ljubav uvijek mladom, koja teče iz vječnog i beskrajnog Božjeg srca.

Ova fleksibilnost naše snage, naše ljubavi, također je vidljiva u svojoj nestalnoj prirodi: kada se javlja sa silom, a mi se borimo da je kanaliziramo kako bismo htjeli. Vidimo to, na primjer, u nevjerama, u onima koji hrane svjetovne želje ili u onima koji pokreću otrovne ili zlostavljачke veze. Ovi slučajevi često odražavaju nekontrolirani oblik želje da se voli i bude voljen, otkrivajući koliko je duboko istočni grijeh ranio ljudsku narav. “Sposoban sam učiniti sva ona nedjela i zablude, koje su počinile najpodlije osobe”, rekao je sveti Josemaría.[18] Zato možemo ponoviti molitvu svetog Augustina: „Ljudsko je srce nedokučiv ponor, Gospodine... Daleko je lakše izbrojiti čovjeku vlasi nego izbrojiti njegove osjećaje i pokrete njegova srca.”[19]

Usprkos tome, Kristov nas život podsjeća da veličina sadržana u ovoj snazi ljubavi može biti ne samo otkupljena, već i čudesno oblikovana Duhom Svetim. To vrijedi

čak i u situacijama kada je brak propao ili u vremenima posebnih poteškoća. Vidimo kako Isusova ljubav nježno prima sve: djecu i starce, apostole u najboljim godinama i one čiji se život čini već sređenim. On nudi svoje prijateljstvo i onima koji će sjeme evanđelja nositi daleko od kuće i onima koji će evangelizirati iz vlastitog doma. Obilnu pozornost posvećuje i onima koji se smatraju njegovim protivnicima, poput farizeja, saduceja i učitelja zakona, pa čak pokušava privući i onoga koji bi ga na kraju izdao: Judu Iškariotskog. Njegova ljubav nije samo prema njegovoj obitelji u Nazaretu, njegovim bliskim prijateljima ili onima iz njegova kraja, nego prema svima koji se žele otvoriti Božjoj ljubavi, bez obzira na njihovu situaciju: oni su njegova obitelj (usp. Mk 3,35).

Ova velika fleksibilnost u našoj sposobnosti ljubavi, koju održava, jača i oblikuje Duh Sveti, čini mogućom veličinu i braka i celibata. Bujica ljubavi koja izvire iz ljudskog srca može se usmjeriti prema supružniku i obitelji ili, slijedeći Kristov primjer, preusmjeriti prema velikoj Gospodinovoj obitelji, koja živi kao što je On živio. Duh Sveti prebiva u toj fleksibilnosti naše sposobnosti ljubavi i uzdiže svaki ljudski put. Iz tog razloga, slijedeći učenja sv. Josemarije, prelat Opusa Dei, mons. Fernando Ocáriz, podsjeća nas da je "brak 'božanski put na zemlji'", a da je celibat "poziv na posebno poistovjećivanje s Isusom Kristom, što također donosi sa sobom veću sposobnost voljeti svakoga - čak i ljudski govoreći, ali iznad svega nadnaravno. Stoga celibat, u odricanju od tjelesnog oćinstva i majčinstva, čini mogućim mnogo veće duhovno majčinstvo ili oćinstvo." [20] Zato tradicionalna molitva Duhu Svetom kaže: "Dođi, Duše Sveti, ispunj srca svojih vjernika. Zapali u njima oganj svoje ljubavi. Pošalji Duha svoga i postat će. I obnovit ćeš lice zemlje." Tada će se nova srca stvoriti u svima nama, u celibatu ili u braku, samcima ili udovcima.

S Kristovom fizičkom odsutnošću i izljevom Duha Svetoga na Pedeseticu, apostoli su ušli u novu fazu. Sve je ostalo isto, a opet sve se promijenilo. U određenom smislu, misija je sada bila potpunije u njihovim rukama. Nastavili bi raditi iste stvari, ali sada s novom vrstom autonomije. Ovo pokazuje koliko Gospodin cijeni i vjeruje našoj slobodi da ga nastavimo tražiti i da nastavimo razlučivati i birati tijekom naše misije. Zato, na koji god put nas Bog pozvao, rast kao apostola uključuje istinsko formiranje tima s Duhom Svetim. Iako se sreća ovdje na zemlji ponekad može činiti prolaznom, svatko tko živi u Duhu Svetom pokazuje da, bilo u uspjehu ili neuspjehu, Gospodin ostaje prisutan i nastavlja nas privlačiti k sebi. Svojom milošću On postupno preobražava naša osjetila, tako da se ne smirimo i ne zaustavimo, te da otkrijemo koliko On želi da rastemo u njegovoj ljubavi, sve do dana kada nas zauvijek prigrli u Nebu.

[1] Pilar Urbano, Čovjek iz vile Tevere, Žezlo, 2011.

[2] Benedikt XVI., Homilija, 26. svibnja 2005.

[3] Sveti Toma Akvinski, Adoro te devote.

[4] Sveti Ivan od Križa, Duhovna pjesma, pjesme 6-7.

[5] Katekizam Katoličke Crkve, br. 737.

[6] Hvalospjev Veni Creator.

[7] Eduardo Ortiz de Landázuri (1910.-1985.) bio je španjolski liječnik specijalist interne medicine, poznat po svom radu na Clínica Universidad de Navarra i po dubokoj svijesti o svom kršćanskom pozivu i predanosti njezi pacijenata. Otvoren je proces za njegovu kanonizaciju, zajedno sa suprugom Laurom.

[8] Usp. Esteban López-Escobar, Pedro Lozano, Eduardo Ortiz de Landázuri, Palabra, Madrid 1994., 267-268.

[9] Sveti Josemaría, Put, br. 279.

[10] Juan Antonio Narváez Sánchez, doktor Ortiz de Landázuri. Un hombre de ciencia al encuentro con Dios, Palabra, Madrid 1997, 177.

[11] Sveti Ivan Pavao II., Homilija, 18. listopada 1991.

[12] Sveti Augustin, De diversis quaestionibus octoginta tribus 64, 4. Citirano u Katekizmu Katoličke Crkve, br. 2560.

[13] Ernesto Cofiño (1899.-1991.) bio je gvatemalski liječnik i pedijatar, pionir u zdravlju djece u svojoj zemlji. Život je posvetio brizi za djecu i učiteljstvu, utječući svojim kršćanskim životom na brojne društvene inicijative. Bio je član Opusa Dei i njegova je kauza za beatifikaciju sada otvorena.

[14] José Luis Cofiño, José Miguel Cejas Arroyo, Ernesto Cofiño, Rialp, Madrid 2003., 122.

[15] Sveti Josemaría, Instrucción, 1-IV-1934, br. 66. Citirano u Andrés Vázquez de Prada, Utemeljitelj Opusa Dei, sv. Ja, žezlo, 2001.

[16] Tomás Alvira (1906.-1992.) bio je španjolski pedagog i znanstvenik, doktor znanosti i srednjoškolski profesor. Član Opusa Dei, poznat je po zalaganju za odgoj mladih i primjeru kršćanskog života u braku i obitelji. Njegova i suprugina kanonizacija je u postupku.

[17] Alfredo Méndiz, Tomás Alvira. Vida de un educador (1906-1992), Rialp, Madrid 2023, 289-290.

[18] Sveti Josemaría, Križni put, 14. postaja.

[19] Sveti Augustin, Ispovijesti, knjiga IV, XIV, 2.

[20] Mons. Fernando Ocáriz, Pastoralno pismo, 20. listopada 2020., br. 22. Interni citat je iz Sv. Josemarije, u Razgovorima, br. 92.

[Back to Contents](#)

Da bi dali svjetlo, trebamo gorjeti: Brak i apostolski celibat (II)

Sredinom 50-ih godina 2. stoljeća, Svetonije piše da je car Klaudije "protjerao iz Rima sve Židove koji su neprestano stvarali nered na poticaj nekog koga su zvali Chrestus".[1] Iz perspektive rimskih vlasti, postojala je skupina motivirana nekim po imenu "Chrestus", za kojeg su pretpostavljali da je živ, iako su oni iz Jeruzalema inzistirali da je razapet: to su bili kršćani iz Judeje koji su možda putovali u glavni grad carstva kako bi naviještali život uskrslog Isusa. Razumjeli su da ova misija nije bila samo za dvanaest apostola već za sve Kristove učenike kroz sva vremena. Sveti Pavao podsjeća jednu od ranih zajednica: *Vi ste, očito, pismo Kristovo kojemu mi poslužismo, napisano ne crnilom, nego Duhom Boga živoga* (2 Kor 3,3). Svi su oni bili pozvani biti poruke drugima, poruke koje je napisao sam Krist.

U toj skupini mnogi su bili oženjeni, poput "stotnika Kornelija, koji je bio poslušan Božjoj volji i u čijem je domu Crkva bila dostupna poganima (Djela 10,24-48); Akvile i Priscile, koji su širili kršćanstvo u Korintu i Efezu i koji su surađivali u apostolatu svetog Pavla (Djela 18,1-26); Tabite, koja se iz ljubavi brinula za potrebe kršćana u Jopi (Djela 9,36)".[2] Mnogi drugi, međutim, nisu prihvatili brak iz raznih razloga, među njima i zato što su primili dar celibata, poziv da se i oni ujedine s tim aspektom Isusova života. Oko 200. godine, Galen, poznati poganski liječnik, prepričava da su "među njima žene i muškarci koji su se cijeli život suzdržavali od spolnog odnosa".[3] Istovremeno, sveti Justin svjedoči o istoj stvarnosti: "Mnogi muškarci i žene, sada u sedamdesetima, koji su kršćani od mladosti, ostaju djevcu i djevice".[4] Postojalo je nešto u vrijednostima i životima tih kršćana - celibatnih ili oženjenih, udovaca ili samaca - čega se i sam car bojao. Što je to bilo?

Živjeti pod novim zakonom

Idite i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga (Mt 28,19): tim riječima Isus šalje apostole - i nas danas - u svijet. Štoviše, dodao je da kamo god idu, neka uče ljude čuvati *sve što sam vam zapovjedio* (Mt 28,20). Da su stigli do cara Klaudija, te bi ga riječi uznemirile, jer je Isus Krist uspostavljao novi zakon koji je utjecao na svako područje, uključujući i njegovo vlastito. Kristova zapovijed, međutim, bila je vrlo drugačija od onoga što je mogao zamisliti: zakon učenika, način života koji ih je trebao razlikovati od drugih, bio je ljubiti kao što je sam Krist ljubio. Isus je ovaj jedinstveni zakon nazvao novom zapovijedi (Iv 13,34) i, na neki način, uvijek će biti nov, jer nije lako naučiti ljubiti na ovaj način.

Oko nas postoje mnoge pjesme sirena koje nas pozivaju da živimo na sasvim drugačiji način i predamo se idolima, bilo unutarnjim ili vanjskim. Čak i u nama samima postoje napetosti, neuspjesi i strahovi koji postupno narušavaju naše samopoštovanje i dovode u pitanje našu sposobnost da volimo sebe kako nam Gospodin zapovijeda. Tko može voljeti Boga, sebe i bližnjega svoga kao što je to činio Isus?

Prihvatanje stvarnosti kakvu Bog voli, bez vraćanja zla za zlo, bez traženja pravde u vlastitom interesu, nastojanje da i mi možemo voljeti stvarnost, dio je poštivanja svega što je [On] zapovjedio (Mt 28,20). U svojim vjenčanjima, supružnici jedno drugome izjavljuju: "Uzimam te i predajem ti se... Obećavam da ću ti biti vjeran u dobru i zlu, u bolesti i zdravlju. Ljubit ću te i poštovati sve dane života svoga." Bog čini nešto slično s nama: obećava da s Njim možemo živjeti svaki dio stvarnosti. Čak i u najmračnijim trenucima (nesreće, bolesti, nepravde, nevjere i neuspjesi) možemo otkriti tajanstveno značenje, slabašno svjetlo. Uz njegovu pomoć možemo razumjeti kako sve stvari djeluju zajedno na dobro onih koji ljube Boga (Rim 8,28).

Blažena Guadalupe[5] rekla je da će biti "sretna gdje god budem potrebna"[6] kako bi provodila apostolat Opusa Dei, jer je znala da je svaka okolnost prikladna za življenje Isusove nove zapovijedi, njegovog novog zakona ljubavi koji poziva sve da žive po drugačijoj logici. Stoga se "njezin život uvelike proširio kada je postao dio božanskog plana. Guadalupe se prepustila Bogu da je vodi, s radošću i spontanošću, s jednog mjesta na drugo, s jednog posla na drugi. Naš Gospodin ojačao je njezine sposobnosti i talente, obogatio njezinu osobnost i umnožio plodnost njezina života."[7] Životi svetaca podsjećaju nas što znači živjeti pod tom novom vlašću koja pobjeđuje sebičnost ljubavlju Krista utjelovljenom u kršćanima.

Poziv na duhovno očinstvo i majčinstvo

Slijedeći ovu logiku, možemo razumjeti kako su učenici počeli gledati ljude novim očima: više nisu vidjeli nacionalne ili bilo koje druge razlike, već su nastojali voljeti Židove, Samarijance, Galilejce, Rimljane, Grke i Perzijance, sve iz Božjeg milosrdnog srca. Oponašanje Isusa postupno ih je vodilo do razvoja očinskih i majčinskih srca: bili su pozvani prenositi novi život i rađati mnoge ljude u vjeri. Sveti Grgur Niski ističe da je razlog Isusovog celibata upravo taj što nije došao na svijet da rodi djecu od krvi i mesa (usp. Iv 1,13), već da nam da nadnaravni život, rađajući nas kao djecu Božju.[8]

Svi kršćani, sljedbenici Isusa Krista, bez obzira jesu li samci ili u braku, pozvani su na ovo duhovno očinstvo ili majčinstvo. Živjeti ovu novu vrstu očinstva ili majčinstva najviša je misija svake osobe. Kao što Postanak naglašava poziv na fizičko očinstvo i majčinstvo (usp. Post 1,28), mogli bismo reći da su prvi učenici, nasljednici novog ljudskog roda od Uskrsnuća Gospodinova, bili pozvani na novo očinstvo i majčinstvo u Kristu.

Pišući svetom Josemariji, blažena Guadalupe često nije mogla sakriti svoju radost gledajući kako taj novi život raste u ljudima oko sebe, posebno u studentima doma u kojem je živjela: "Ponekad, kada vidimo koliko su svi sretni i vrijedni, mislimo da je sve u redu i zaboravljamo da je naš posao ništa manje nego učiti ih da budu sveti tako što ćemo i sami biti sveti."[9]

Supružnici primaju ovu plodnost posebno kroz milost braka, ali ne samo tamo. Po Duhu Svetom i u drugim sakramentima primaju novo svjetlo i snagu da se brinu jedno za drugo i da odgajaju svoju djecu (kada god dođu), njegujući ih Božjim životom. Parovi koji nemaju djecu mogu otkriti ovu plodnost rasplamsavajući Božju ljubav u ljudima i mjestima koja možda nisu ni zamišljali. I isti Duh Sveti daje posebnu milost samcima ili onima koji su primili dar celibata: njime oponašaju Kristov život na poseban način na koji se brinu i daju duhovni život tolikim ljudima.

Marcelo Câmara[10] bio je supernumerarij Opusa Dei koji je preminuo u vrlo mladoj dobi, a njegov život jasno ilustrira ovo duhovno očinstvo. Njegov prijatelj prepričava kako bi pokušavao razgovarati s Marcelom kad god bi se osjećao tužno: „Još jednom“, kaže ovaj prijatelj, prisjećajući se jednog od tih razgovora, „doživio sam isti osjećaj, kao da je Krist bio pokraj mene nekoliko trenutaka, ohrabrujući me u mojoj vjeri. Bio je to osjećaj neopisivog mira.“[11] Studenti Artura Álvareza,[12] člana Opusa Dei, meksičkog inženjera i profesora, sjećaju se nečega sličnog. U pismu koje su mu napisali rekli su: „Pravi učitelj je netko tko, osim što obavlja svoje nastavne zadatke, svojim učenicima daje dio vlastitog bića, svoju životnu filozofiju i uvjerenja. Pohađajući vaša predavanja svakog jutra, vidjeli smo kako ste u svakoj aktivnosti osoba koja teži usavršavanju, traženju svetosti (...). Vi ste profesor koji će ostaviti trajan trag u našim životima.“[13]

Neophodno čišćenje srca

Tijekom Posljednje večere, Isus kaže apostolima: Čisti ste, iako odmah dodaje, misleći na Judu, ali ne svi vi (usp. Iv 13,10). Evo još jednog traga o ovom novom životu na koji poziva apostole: to je "čist", dosljedan način života, u skladu s Njim, pronalaženje u svom srcu najboljeg načina za ljubiti druge. Ovaj poziv je za sve, bez obzira na njihovo životno stanje. Sveti Josemaría je to dobro razumio, zbog čega je napisao: "Obećajem vam jednu knjigu - ako mi Bog pomogne - koja bi mogla imati ovaj naslov: «Celibat, brak, čistoća»." [14] Čistoća srca izvor je plodnosti za sve. Iako osnivač Opusa Dei nikada nije napisao tu knjigu, učio je da svatko može biti jednako blagoslovljen plodnošću ako pronađe izvor svog života u ljubavi prema Bogu i ljubavi prema drugima, u toj "novoj zapovijedi". Oženjenima bi rekao: "Bračnu postelju vidim kao oltar." [15] A onima u celibatu: "Žudnja za djetecom?... Djece, mnogo djece, i ostavit ćemo neizbrisiv trag svjetla žrtvujući egoizam tijela." [16]

Možda možemo razumjeti "čistoću" o kojoj Gospodin govori ako priču o Judi promatramo iz malo više perspektive. Njegovi uzvišeni planovi i ambicije bili su pomiješani sa svjetovnošću koje se nije htio odreći. Na kraju, nije bio zadovoljan čak ni s trideset srebrnjaka koje je sam ispregovarao i na kraju je prezirao sve ostalo što je imao: svoj novac, svoje mjesto među apostolima, pa čak i vlastiti život. Sve što kalja našu čistoću srca u konačnici se otkriva kao podla i razočaravajuća obmana. Udaljava nas od naše istinske sreće. Isusova iskušenja u pustinji rječita su u tom pogledu: davao obećava kruh, slavu i čast, a zapravo je zainteresiran odvratiti Isusa od ispunjenja božanskih planova. Davao će nas zavesti nečim dobrim ako to znači odvratiti nas od misije koja daje smisao našim životima. Iskušenje ne leži toliko u "prisvajanju" određenih dobara, bilo malih ili velikih, već u tome što nas ta dobra zarobljavaju i sprječavaju da posvetimo svoje najbolje energije službi Bogu i drugima.

Čistoća srca kuje se duboko u duši, ali se očituje i izvana, često u malim gestama. U bračnom životu male geste su ključne, poput sjećanja na godišnjice, iznenađenja jedno za drugoga, pažnju za preferencije onog drugog itd. Alvire[17] to ilustriraju: „Paquita je često birala boje koje su se sviđale njezinom mužu kada je išla u kupovinu odjeće“ i „u kinu bi Tomás uvijek birao filmove za koje je znao da će joj se svidjeti“[18]. Ljudi u celibatu također pokazuju, riječima i stavovima, da su pozvani davati nadnaravni život i da Ljubav njihova života ima ime. Uče biti razumni prema svima i osjetljivi na potrebe drugih, kao i ne slati kontradiktorne poruke koje bi mogle krivo predstaviti predanost njihovog života i intimnost. „Apostolski celibat“, piše Prelat Opusa Dei, „znači predati se Bogu nepodijeljenim srcem, to se mora primijetiti u duhu našeg predanog života, analogno životu bračne osobe, koja se ne može ponašati kao da nije dala obećanje vjernosti svom supružniku.“[19]

Krist je naše istinsko bogatstvo

"Čišćenje" o kojem Isus govori na Posljednjoj večeri uči nas još jednoj lekciji. Znamo da je Judin nedostatak čistoće bio posljedica, barem djelomično, njegove rastuće neuredne želje za bogatstvom (usp. Iv 12,6). Ne znamo točne iznose novca kojima je raspolagala grupa dvanaestorice. Možda to nije bilo veliko bogatstvo, ali imali su dovoljno da se uzdržavaju i pomognu onima kojima je potrebno. Kad Isus kaže Judi: "Što ćeš učiniti, učini brzo", ostali su mislili da ga, budući da drži vrećicu s novcem, Isus moli da kupi što je potrebno za gozbu ili da nešto da siromašnima (usp. Iv 13,27-29). Ovo "čišćenje" na koje Gospodin poziva svoje apostole uključuje red u našem odnosu s materijalnim stvarima; to je snažan podsjetnik na to koliko je ključno vjerovati u Boga i stoga živjeti s uvjerenjem da su materijalna dobra namijenjena podržavanju naše duhovne misije.

Kad je poslao sedamdeset i dva učenika da naviještaju Kraljevstvo, kao i u mnogim drugim prilikama, Isus ih podsjeća da se ne opterećuju suvišnim stvarima, da ne gomilaju besmisleno i da se ne brinu previše za zemaljska dobra. Naša srca se lako mogu vezati za te sigurnosti, dopuštajući da slabo svjetlo Duha Svetoga bude zasjenjeno lažnim sjajem pohlepe. Zato ne čudi vidjeti apostole, u ranim danima Crkve, kako velikodušno dijele dobra onima kojima su potrebna (Usp. Dj 4:34; 24:17; 1 Kor 16:1-4; Gal 2:10; i drugo) i uvijek, bez obzira na to jesu li imali bogatstvo ili ne, pokazujući pravi izvor svoje misije: *Srebra i zlata nemam*, rekao je sveti Petar paraliziranom čovjeku, *ali što imam, to ti dajem: U ime Isusa Krista Nazarećanina ustani i hodi!* (Usp. Djela 3,6). Kršćani uče ljubiti "u dobru i u zlu, u bolesti i u zdravlju"; neki žonglirajući s računima kako bi spojili kraj s krajem, drugi kreativno pronalazeći načine da svoje resurse stave u službu drugima. Alvire primjećuju da su postigli pravo "ekonomsko čudo"[20] uspješno podupirući obrazovanje sve svoje djece. Toni Zweifel,[21] švicarski numerarij Opusa Dei, pamti se kao netko tko je "vodio velikodušan i trijezan život";[22] ali to je bio zreo plod putovanja koje je započelo kada je bio mladi profesionalac. Prije nego što je otkrio svoj poziv numerarija, posjedovao je sportski automobil, dar od oca kao nagradu za izvrstan studij inženjerstva.[23] Kad je prihvatio apostolski celibat, "ubrzo je jasno dao ocu do znanja da mu je potreban model automobila koji više odgovara njegovom načinu života i uspio ga je zamijeniti za nešto korisnije za studentski dom: Saab sa sedam sjedala"[24] što se pokazalo od velike pomoći za sve njih. Naučio je koristiti svoje resurse na način koji je ojačao njegovu misiju apostola.

Kada može birati, Isus odabire one u potrebi

Jedna prepoznatljiva osobina apostolovog načina života proizlazi iz onih koje smo već razmotrili. Spoznaja sebe kao apostola, učenje voljeti uvijek i svakoga poput Krista te život čistim srcem usidrenim u Božjim dobrima omogućuje čovjeku da osjeti sklonost - poput Krista - prema onima koji su slabi i u potrebi. Doista, Isus liječi bolesne, hvali one jednostavnog srca, brine se za djecu i pokazuje suosjećanje prema grešnicima. Mogli bismo reći da, ako ima izbor, Isus preferira najslabije i najpotrebnije, one koji se osjećaju izgubljeno, obespravljen i nezaštićeno. Kad učenici Ivana Krstitelja žele znati je li on Mesija, šalje im ovu poruku: "Pođite i javite Ivanu što ste čuli i vidjeli: Slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješćuje evanđelje. I blago onom tko se ne sablazni zbog mene." (Mt 11,4-5).

Zašto nas Isus upozorava na mogućnost da nas On sablazni? Možda zato što ljudi često imaju različite prioritete. Ljudsko srce opisano je kao "stroj preferiranja ili prezira", [25] i u velikoj mjeri to je istina, jer smo skloni željeti ono što nam se sviđa i odbacivati ono što nas smeta. Možda spontano gravitiramo prema onima koji nam koriste i distanciramo se od onih koji nam smetaju; tražimo "prvo mjesto" i spremni smo gaziti druge kako bismo postigli dobro.

Nasuprot tome, Gospodinovi učenici pozvani su biti oni koji, pročistivši svoja srca, naklonosti i osjetila, daju prioritet ljudima i područjima koja su najviše žedna Kristova života; dopuštaju si da ih impresionira ono što je blago Gospodinu.

Pedro Ballester, [26] na primjer, primijetio je da u susjedstvu postoji osmogodišnji dječak koji se nije imao s kim igrati. Pedro je bio nekoliko godina stariji, ali je pozvao dječaka da se igra u njegovoj kući. Od tada je to dijete često kucalo na Ballesterova vrata. [27] I mi možemo prepoznati, među onima koji su nam blizu, one kojima je najpotrebnija Božja ljubav: tužne, umorne, one koji su u nezgodnoj situaciji ili one koji su odbačeni zbog starosti ili bolesti. "Dijete. - Bolesnik. - Dok pišeš te riječi, ne osjećaš li napast da ih napišeš velikim početnim slovom?" pita sveti Josemaria. "Za zaljubljenju su dušu djeca i bolesnici Krist." [28]

U Djelu je sveti Josemaría želio da se posebna briga posveti onima kojima je najpotrebnija. Zbog toga je mlade učio služiti siromašnima, davati katehezu djeci i promicati društvene inicijative u različitim okruženjima. S očinskom osjetljivošću zamolio je sve članove Opusa Dei da svaki dan mole Gospi Memorare svetog Bernarda („Spomeni se, o predobrostiva Djevice...“), moleći se za člana Djela kojemu je to najpotrebnije. Isidoro Zorzano, jedan od prvih članova Djela, primjer je kako se to već živjelo tijekom Španjolskog građanskog rata. Isidoro, koji je imao slobodu kretanja zbog svoje argentinske nacionalnosti, mogao je posjećivati članove Opusa Dei koji su se skrivali u Madridu. Nikada nije skrivao činjenicu da je imao favorita: Vicente Rodrígueza Casada. Isidoro bi jednostavno rekao: „Često ga viđam: on je onaj koji je najusamljeniji.“ [29]

„Ono što treba davati svjetlo, mora i gorjeti“, [30] kaže suvremeni pjesnik. Doista, moramo čuvati i njegovati unutarnju vatru kršćanskog poziva ako želimo biti, kako je sveti Pavao rekao Korinćanima, pismo Kristovo kojemu mi poslužismo, napisano ne crnilom, nego Duhom Boga živoga; ne na pločama *kamenim*, nego na

pločama *od mesa, u srcima* (2 Kor 3,3). Ta se vatra, bilo da se radi o samcima koji traže partnera, bračnim parovima ili ljudima koji su primili dar celibata, pali u Kristovoj ljubavi, širi se na druge vatre, čisti srce i nastoji dati toplinu onima kojima je najpotrebnija.

[1] Svetonije, Životi dvanaestorice careva. Život Klaudija, XXV, 3. Izvorna verzija glasi: „Iudeos impulsore Chresto assidue tumultuantes Roma expulit.“

[2] Sveti Josemaría, Susret s Kristom br. 30.

[3] Galen, Knjiga rečenica platonske politike, sakupio Abu Al-Fida Ismail Ibn-Ali, Abulfedae Historia Anteislamica Arabice, F. C. G. Vogel, Leipzig 1831., 109. Izvorna verzija glasi: „Sunt enim inter eos, et foeminae et viri, qui per totam vitam a concubitu abstinuerint.“ Galen je rođen u Pergamu (Turska) oko 130. godine, a umro je 201. Bio je dvorski liječnik u vrijeme Marka Aurelija, kao i njegova sina Komoda i sljedećih careva.

[4] Sveti Justin, Prva apologija, 15, 6-7.

[5] Guadalupe Ortiz de Landázuri (1916.-1975.) bila je španjolska kemičarka i pedagoginja, jedna od prvih žena Opusa Dei, numerarija. Istaknula se svojom predanošću obrazovanju i evangelizatorskom radu u Španjolskoj i Latinskoj Americi. Blaženom je proglašena 2019. godine.

[6] María del Rincón, María Teresa Escobar, Pisma svecu: Pisma Guadalupe Ortiz de Landázuri svetom Josemariji Escriví, Informativni ured Opusa Dei, digitalno izdanje, 2018.

[7] Mons. Fernando Ocáriz, Poruka, 9. IV. 2019.

[8] Usp. Sveti Grgur Niski, O djevičanstvu 2, 1, 1-11.

[9] María del Rincón, María Teresa Escobar, Pisma svecu: Pisma Guadalupe Ortiz de Landázuri svetom Josemariji Escriví, Informacijski ured Opusa Dei, digitalno izdanje, 2018.

[10] Marcelo Henrique Câmara (1979.-2008.) bio je brazilski laik, odvjetnik i profesor, poznat po svom dubokom životu vjere i apostolatu u Opusu Dei. Isticao se radošću, duhom služenja i kršćanskim svjedočenjem u svakodnevnom životu. U tijeku je njegova kauza za proglašenje blaženim.

[11] Maria Zoê Bellani, Lyra Espindola, No caminho da santidade. A vida de Marcelo Câmara, um promotor de justiça, Cia do eBook, 2020., str. 69. Naš prijevod.

[12] Arturo Álvarez Ramírez (1935.-1992.) bio je meksički kemijski inženjer i profesor, poznat po svojoj predanosti nastavi na Sveučilištu u Guadalajari više od trideset godina. Bio je poznat po svojoj ljubaznosti i dostupnosti svima. Proces njegove beatifikacije započeo je 2021. godine. u Guadalajari.

[13] Javier Galindo Michel, La vida plena de Arturo Álvarez Ramírez, Minos, Mexico City 2018., str. 71.

[14] Sveti Josemaría, Put, br. 120.

[15] Sveti Josemaría, Bilješke s obiteljskog okupljanja (1967.), uključeno u José Luis Illanes (coord.), Diccionario de San Josemaría Escrivá de Balaguer, Monte Carmelo, Burgos 2013., str. 490.

[16] Sveti Josemaría, Put, br. 28.

[17] Brak Tomása Alvire (1906.-1992.) i Paquite Domínguez (1912.-1994.) bio je primjer kršćanskog života u braku i obitelji. Članovi Djela živjeli su svoju vjeru s radošću, jednostavnošću i duhom služenja, nastojeći prenijeti vjeru svojoj djeci i onima oko sebe. Proces njihove beatifikacije je u tijeku.

[18] Hilario Mendo, El secreto de los Alvira. Un ejemplo de amor matrimonial, Palabra, Madrid 2023., str. 29. Naš prijevod.

[19] Mons. Fernando Ocáriz, Pastoralno pismo od 28. listopada 2020., br. 22.

[20] Hilario Mendo, El secreto de los Alvira. Un ejemplo de amor matrimonial, Palabra, Madrid 2023., str. 116. Naš prijevod.

[21] Toni Zweifel (1938.-1989.) bio je švicarski inženjer, poznat po svom radu sa Zakladom Limmat, posvećenoj promicanju razvojnih i obrazovnih projekata diljem svijeta. Bio je poznat po svom dubokom životu vjere, duhu služenja i povjerenju u Boga, čak i tijekom bolesti. Proces njegove beatifikacije trenutno je u tijeku.

[22] Agustín López Kindler, Toni Zweifel. Utisci iz povijesti ljubavi, Rialp, Madrid 2016., str. 140.

[23] Usp. ibid., str. 33.

[24] Ibid., str. 51.

[25] José Ortega y Gasset, Izbor u ljubavi [Otkrivenje latentnog znaka], u Estudios sobre el amor, Revista de Occidente, 8. izdanje, Madrid 1952., str. 92-99.

[26] Pedro Ballester (1994.-2018.) bio je mladi Britanac poznat po svojoj dubokoj vjeri i radosti usred bolesti. Bio je numerarij Opusa Dei. Unatoč tome što mu je u dobi od 17 godina dijagnosticiran rak, suočio se sa svojom patnjom sa snagom i povjerenjem u Boga, nadahnjujući one koji su ga poznavali. Njegova kauza za beatifikaciju je u tijeku.

[27] Jorge Boronat, Nikada nisam bio sretniji: Pedro Ballester Arenas, digitalno izdanje, 2023.

[28] Sveti Josemaría, Put, br. 419.

[29] José Miguel Pero-Sanz, Isidoro Zorzano, Palabra, Madrid 1996., str. 203.

[30] Anton Wildgans, Helldunkle Stunde (Sat kjaroskura), 1917.

[Back to Contents](#)

© Copyright 2026 Fundación Studium

www.opusdei.org